

Силабус курсу

Практика адміністративного судочинства

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 08 «Право»

Спеціальність 081 «Право»

Освітньо-професійна програма «Право»

Дні занять:

Консультації:

Рік навчання: IV, Семестр: 7

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

Доктор філософії з права, викладач кафедри адміністративного права та судочинства

Володимир КАРИЙ

Контактна інформація   karui@ukr.net +380971236222

Опис дисципліни

Курс практики адміністративного судочинства України вивчається, як правило, поряд з конституційним правом України, адміністративним правом України, адміністративним судочинством і має три основних мети: загальноосвітню, правознавчу і практичну. Метою вивчення є: поглиблення знань про правила адміністративного судочинства; набуття здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері правовідносин, що виникають у зв'язку із здійсненням адміністративного судочинства; активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника. Мета навчальної дисципліни – поглиблення знань про правила адміністративного судочинства; набуття здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері правовідносин, що виникають у зв'язку із здійсненням адміністративного судочинства; активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Загальноосвітнє значення цієї дисципліни пов'язане з необхідністю підвищення загальної культури студентів – майбутніх юристів. *Правознавча мета* курсу полягає в поглибленні теоретичних знань про предмет та основні поняття адміністративного судочинства, його джерела, основні форми проваджень тощо. *Практичне значення* курсу пов'язане з охопленням знань і навичок, необхідних для складання процесуальних документів у галузі адміністративного судочинства, участі у судових засіданнях тощо.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Практичні аспекти розмежування адміністративної юрисдикції з іншими видами юрисдикції	З'ясування особливостей організації адміністративного судочинства, основних засад адміністративного судочинства та його форм, передбачених КАС України	Тести, опитування, есе
2 / 2	Правовий статус суду та учасників судового процесу	Опанування знаннями про предметну, суб'єктну та територіальну юрисдикцію адміністративних спорів, правовий статус суддів та інших учасників процесу	Тести, опитування, практи. завдання
2 / 2	Доступ до професійної правничої допомоги в адміністративному судочинстві	Вивчити процедуру доступу до професійної правничої допомоги в адміністративному судочинстві	Тести, опитування, практи. завдання, есе
2 / 2	Представництво інтересів в адміністративному судочинстві	Опанувти правові засади представництва інтересів в адміністративному судочинстві	Тести, опитування, практи. завдання, есе
2 / 2	Практичні аспекти доказування в адміністративному судочинстві	Вивчити практичні аспекти доказування в адміністративному судочинстві	Тести, опитування, практи. завдання
2 / 2	Використання системи «Електронний суд» в процесі здійснення адміністративного судочинства.	Навчитися використовувати систему «Електронний суд» в процесі здійснення адміністративного судочинства.	Тести, опитування, практи. завдання

2 / 2	Практичні аспекти застосування загальних інститутів адміністративного судочинства (строки, судові витрати, забезпечення позову тощо)	з'ясувати основні поняття строків, судових витрат, заходів процесуального примусу, фіксування судового процесу, забезпечення позову в адміністративному судочинстві.	Тести, опитування, практ. завдання
2 / 2	Процедура звернення до адміністративного суду – практичні аспекти	дослідити та закріпити правила щодо звернення з позовом до адміністративного суду та процесуальні можливості суду на цій стадії.	Тести, опитування, практ. завдання
2 / 2	Провадження у суді першої інстанції	з'ясувати особливості провадження в суді першої інстанції	Тести, опитування, практ. завдання
2 / 2	Розгляд справ в порядку спрощеного та письмового провадження	проаналізувати особливості розгляду справ у порядку спрощеного позовного провадження з викликом сторін чи без такого виклику, письмового провадження	Тести, опитування, практ. завдання
2 / 2	Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ	проаналізувати особливості розгляду справ у порядку спрощеного позовного провадження з викликом сторін чи без такого виклику, письмового провадження, типових справ.	Тести, опитування, практ. завдання
2 / 2	Особливості апеляційного та касаційного провадження в адміністративному судочинстві	: вивчити порядок звернення з апеляційною скаргою, повноваження апеляційної та касаційної інстанції.	Тести, опитування, практ. завдання
2 / 2	Перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами. Виконання судових	Розуміти суть виконання судових рішень, порядок виконання, види відповідальності за невиконання судового рішення. з'ясувати зміст нововиявлених та виключних обставин, порядок перегляду справ за такими обставинами.	Тести, опитування, практ. завдання

	рішень в справах адміністративного судочинства		
2 / 2	Міжнародні стандарти адміністративного судочинства	з'ясувати поняття та види міжнародних стандартів в адміністративному судочинстві.	Тести, опитування, практ. завдання
2 / 2	Адміністративні правопорушення та їх оскарження	обговорити процедуру провадження у справах про притягнення до адміністративної відповідальності.	Тести, опитування, практ. завдання

Рекомендовані джерела інформації:

1. Dicey A. V. Introduction to the study of the law of the constitution. 5th ed. London: Macmillan, 1897.
2. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss. URL: <https://likumi.lv/doc.php?id=89648>
3. Report on Independence and Accountability of the Judiciary? Adopted by General Assembly of the ENCJ Hjme 13 June 2014 https://www.encj.eu/images/stories/pdf/workinggroups/independence/encj_report_independence_accountability_2014_2015_adopted_ga_corr_2016.pdf
4. UN Draft Universal Declaration on the Independence of Justice ("Singhvi Declaration") (referenced by UN Commission on Human Rights, resolution 1989/32). URL: <http://icj.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2014/03/SR-Independence-of-Judges-and-Lawyers-Draftuniversal-declaration-independence-justice-SinghviDeclarationinstruments-1989-eng.pdf>.
5. Адміністративне процесуальне право: Навч. посібник / кол. авт.; за заг.ред. Т.П. Мінки. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 201. 320 с.
6. Бевзенко В.М., Смокович М.І. Адміністративний процес України: теорія, практика. К.: Дакор, 2022, 500 с.
7. Вербіцька М., Ботвинник В. Електронні докази як новий вид доказів у адміністративному судочинстві. *Актуальні проблеми правознавства*. Випуск 1 (21) 2020. С. 48-52.
8. Вербіцька М., Гоголь А. Деякі аспекти запровадження електронного суду в адміністративному судочинстві. *Актуальні проблеми правознавства*. Випуск 1 (21) 2020 С. 52-58.
9. Вербіцька М., Семенюк В. *Межі адміністративної юрисдикції: спірні питання. Юридичний науковий електронний журнал*. № 3 (2020). С. 200-203.
10. Вербіцька М. Заборона свавілля суб'єктів владних повноважень крізь призму практики ЄСПЛ. Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід: *Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 16-17 квітня 2021 р.* Тернопіль: Університетська думка, 2021. С. 56-58.
11. Вербіцька М., Балик В. Деякі аспекти розгляду справ з приводу рішень, дій чи бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця в адміністративному судочинстві *Актуальні проблеми правознавства*. Випуск 4 (28). 2021 С. 25-31.
12. Вербіцька М., Боднарчук Л. Суб'єкт владних повноважень як позивач в адміністративних справах. *Актуальні проблеми правознавства*. Випуск 4 (28) 2021. С. 31-38.
13. Вербіцька, М. В., Блащак А. Експерт у галузі права як учасник в адміністративному судочинстві. *Права людини в Україні: минуле, сьогодні, майбутнє: тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф.* Харків, 10 груд. 2021 р. С. 187-189.
14. Вербіцька М. Деякі аспекти становлення адміністративного судочинства в Україні: *Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклик глобального світу, 19-20 травня 2022 р. / Полт. ін-т економіки і права ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»; ред. колег.: Н. М'якушко (голова), Р. Шаравара, Р. Басенко та ін.; відп. ред. Р. Басенко. Полтава: ПЕП, 2022. С. 135-137.*
15. Вербіцька М. В. Деякі аспекти оскарження постанови про притягнення до адміністративної відповідальності. *Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 2. С. 32-36.*
16. Вербіцька М. Захист суб'єктів господарювання в адміністративному судочинстві у спорах щодо включення підприємств до переліку ризикових платників податків. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід».* (м. Тернопіль, 28 квітня 2023 р.), ЗУНУ, 2023. С. 42-45.

17. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України. Станом на 02.09.2019 р. / Під ред. Д. Журавльова. К. Вид «Професіонал». 2021. 416 с.
18. Огляд судової практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за грудень 2020 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/VSS00561?an=1>
19. Остапович В. П., Кихтюк Р. М. Правові засади процесуального статусу сторін в адміністративному судочинстві. Видавничий дім «Гельветика». 2020. ISBN: 978-966-992-158-1. URL: <https://oldiplus.ua/rus/pravo/pravovi-zasadi-procesualnogo-statusu-storin-y-administrativnomu-sudochinstvi/>
20. Писаренко Н. Б. Засади адміністративного судочинства (сучасний український кон-текст): монографія. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/599/3_Zasadi%20administrativnogo%20sudochinstva_vnutri.pdf

Законодавство:

1. Засади державної політики України в галузі прав людини: затв. Постановою Верховної Ради України від 17.06.1999 р. № 757-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/757-14#Text>
2. Кодекс адміністративного судочинства України. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35–36, № 37. Ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
3. Кодекс про адміністративні правопорушення України від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/80731-10> <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (зі змінами, внесеними Протоколом № 11) : Рада Європи, Рим, 4.11.1950 р. (Конвенцію ратифіковано Законом України № 475/97-ВР від 17.07.97). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
5. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
6. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
7. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. №465 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF>.
8. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5.07.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
9. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
10. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.
11. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 № 2447- VIII. Відомості Верховної Ради, 2018, № 24, Ст.212. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2447-19>.
12. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21 грудня 2016 року № 1798 -VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.
13. Про відновлення довіри до судової влади в Україні : Закон України від 08.04.2014 № 1188- VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
14. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України» від 23.12.1993року.URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
15. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22.12.2005 № 3262- IV. Відомості Верховної Ради України, 2006, №15, Ст. 128. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3262-15>.
16. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 36, Ст.275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
17. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19>.
18. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1475366>.
19. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
20. Про Концепцію судово-правової реформи в Україні : постанова Верховної Ради України від 28.04.1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 30. Ст. 426.
21. Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах : Указ Президента України № 455/2017 від 29.12.2017 р. URL: <http://www.president.gov.ua/documents>
22. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. №1697-VII URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

23. Про судовий збір (анг. On Court Fee): Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI. Відомості Верховної Ради України, 2012, № 14, Ст.87
24. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
25. Про судоустрій і статус суддів від 02.06.2016 № 1402-УШ. Відомості Верховної Ради, 2016, №31, Ст.545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

Інтернет-ресурси

1. <http://rada.gov.ua> – Законодавство України
2. <https://ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України
3. <http://echr.coe.int> – Європейський суд з прав людини
4. <https://supreme.court.gov.ua> – Верховний Суд
5. <https://reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Практика адміністративного судочинства» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль №1	Поточне оцінювання	Модульний контроль №2	Тренінг	Самостійна робота
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять	Підсумкова письмова робота	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять	Підсумкова письмова робота	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи блоку 1 і 2

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)